

PAVLIHA

Pripoveduje Pavle Flerè

**Zgodba, ki potrjuje pregovor:
»Kakor se posojuje, tako se
vračuje.«**

Kmalu potem so nastali za Pavliha hudi časi. Zima je bila, mraz je zavijal, za delo pa je bila trda. Pavliha se je klatil po svetu lačen in prezebel ter ves premrt in izlakotovan pride spet do neke kovačnice. Sicer mu ni bilo do tega, da se iznova loti kovaštva, a sila je sila in tako potrkaja in prosi za delo.

Ko ga kovač odganja, češ da ne rabi nikogar, reče Pavliha sam pri sebi: »Trpi, kolikor moreš, in upaj, da pridejo boljši časi!« — na glas pa pravi: »Kar to vas prosim, da me vzemite pod streho. Kar mi ukažete, bom delal, in jedel bom, kar bi nihče ne hotel jesti.«

Kovač pa je bil trd človek in še šaljivec povrhu; zato si misli: »Sprejemam ga za nekaj dni na pozkušnjo. S tem me ne spravi na beraško palico.«

Kar precej ga tedaj postavi k nakovalu in kovala ter delala sta vse dopoldne. Opoldne gre kovač v hišo, Pavliha pa pusti v kovačnici. Čez nekaj časa vidi deklo, ki je nesla svinjam v korito. Iz hiše stopi tedaj kovač in reče: »Dejal si, da boš jedel, česar ne bi hotel nihče drugi; tamle v koritu je obloda, ki ni za ljudi. Pojdi in najej se!«

Pavliha molči, sam v sebi pa pravi: »Priatelj, zaletel si se. V tej hiši ne bo zate kruha. Viš, tako se ti vrača, kar si nahudil ljudem. Ampak tudi temu kovaču povrnem. Povrnem mu, pa naj bo zima še tako ostra.«

Po kosilu se kovač vrne, se odahne in spet začneta s Pavlihom

nabijati. Zvečer se kovač le domisli, da je delavec vreden svojega plačila; odkaže tedaj tudi Pavlihu kos večerje, ki se je ves dan postil ob trdem delu. Ko se spravlja k počitku, mu še naroči: »Zjutraj pojdi zgodaj v kovačnico. Dekla ti bo pri tiskala meh, ti pa skuj, kar vidiš, in loti se žrebljev, dokler sam ne pridem.«

Drugo jutro Pavliha vstane in reče: »Pomnil me bo skopec, čeprav moram do kolen bežati po snegu.«

Gre v kovačnico, zakuri, pobere kladivo, klešče, kopač in kar še najde kovaškega orodja. Vse to razbela in skuje v eno. Potlej vzame skrinjico z žebli, jih iztrese ter vsakemu odtrga glavico; glavice zloži lepo na en kup, evice na drugi, in ko sliši, da je kovač vstal ter se odpravlja v kovačnico, pusti vse skupaj in gre.

Kovač pride v delavnico, vidi žrebljem potrpane glavice, kladiva, klešče in drugo pa skovano v eno. Strašno se ujezi in vpraša deklo, kam je odšel pomočnik.

Ta mu odvrne, da pred hišo. Kovač pa rohni in preklinja: »Tak lump! Če bi vedel, kam jo je ubral, bi šel za njim in mu pokazal.«

Tedaj reče dekla: »Preden je šel, je nekaj pisal na podboje in še norčevsko kapo je narisal poleg.«

Pavliha je res imel to navado: Kadar jo je komu pošteno zabelil, a ga niso poznali, je narisal s kredo ali z ogljem na vidno mesto norčevsko kapo in napisal k njej po latinsko »Hic fuit.«

To je napravil tudi kovaču na podboje. Kovač gleda znamenje,

ker pa sam ni bil pismen, gre k župniku in ga prosi, naj pride in mu objasni.

Župnik gre, pogleda in prebere ter reče: »Hic fuit — se pravi po naše: Tukaj je bil. Vse to skupaj pa pomeni, da se je oglasil pri vas Pavliha.« In je bilo župniku žal, da ni vedel zanj, zakaj dosti je že slišal o njem in rad bi spoznal prevejano-ga ptiča.

To pove tudi kovaču, ki pa se ujezi in pravi: »Kako naj bi vam sporočil, če sam nisem vedel. Zdaj vem, kdo je bil pod mojo streho, in poznam po svojem orodju. Malo sem mu posodil, pa mi je hudo povrnil.«

Nato vzame junjo in obriše podboje rekoč: »Vseeno pa ni treba na moji hiši norčevskega znamenja.«

(Dalje prihodnjic.)

IZ MLADIH PERES

GOZDNI STRAH

Neka grofica je imela navado, da je hodila vsako noč na sprehod. Vrt, po katerem je hodila, je bil zelo obsežen in zaraščan s stoletnim drevjem. Njen spremljevalec na teh sprehodih je bil zvesti pes Kastor. Grof ni bil posebno zadovoljen s temi pohodi in se je radi tega večkrat prepiral s svojo soprogo.

Bilo je okoli devetih zvečer, ko je grofica vzela velikega Kastorja in odšla z njim proti gozdu. Na jasi, do katere sta prišla, sta se ustavila in grofica je sedla na bližnje skalo. Njen pogled se je naslajal na sliki, ki ji jo je nudila narava. Pravkar je bil vzšel mesec in obseval ono polovico jase, na kateri sta počivala grofica in Kastor. Mahoma pa je grofico prebudilo iz zamaknenosti pasje cviljenje. Začudena je iskala vzrok Kastorjeve nemirnosti. Ko se je zaman trudila, da bi ga pomirila, je opazila na nasprotni strani jase pod grmom belo liso, ki se je pričela gibati. Več ni utegnila videti, ker se je Kastor vzpel na zadnje tace in planil proti domu. Sunek je vrgel grofico na tla; pobrala se je in še sama ni vedela, kako se je znašla pred gradom. Razmršeni lasje, bledost njenega obraza in njeno trepetanje so bili znaki, ki so zgovorno pričali o prestanem strahu.

Grajska služinčad je kmalu zvedela za ta doživljaj. Ženske so skrivnostno šepetale,

medtem ko so se moški norčevali iz grofičine strahopetnosti. Najpogumnejši med njimi je predlagal, da bi šel on naslednjo noč s psom v gozd gledat prikazen.

Ob istem času, kakor grofica prejšnji večer, se je odpravil hlapec s psom proti gozdu. Da mu ne bi Kastor ušel, si je ovil njegovo verižico okoli zapestja in tako je poživigajoč prispel na gozdno jaso. Sedel je na skalo in radovedno pogledoval okoli sebe. Posebno pozorno je opazoval grm, ki je rastel onkraj jase.

»Aha, zdaj bo nekaj,« je vzkliknil polglasno, ker se je pričela pod grmom zgoščevati skrivnostna megla.

»...Raslo, večalo se je, pa proti meni je lezlo... Hotel sem planiti na to pošast ali kar je že bilo, pa mi je skočila ta pasja mrcina, da sem padel kakor sem dolg in širok. — No, ubral sem jo za njim, kaj sem hotel! Pa me ni samo na tla položil, ta peklensček, še kožo mi je posnel. Da bi ga —« se je hudoval hlapec in si pihal odrte roke. Obdajal ga je krog radovednih slug in dekel; nekateri so pazno poslušali njegovo pripovedovanje in se plašno ozirali po kotih temačne kuhinje, drugi pa so se mu skrivoma muzali in ga dražili:

»No, ali si zdaj videl strahu? Še jutri pojdi k njemu na obisk!«

Hlapec jih je jezno ošinil s pogledom, pljunil je zaničljivo proti ognjišču, rekel pa ni nič.

Nikolaj Koritnik